

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžsk/108/2018
Identifikačné číslo spisu: 4017200473
Dátum vydania rozhodnutia: 18.12.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Adamcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:4017200473.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: MUDr. K. N., PhD., MBA, nar. XX.XX.XXXX, bytom R. X, R. U., právne zastúpenej Advokátska kancelária JUDr. CIMRÁK s.r.o., so sídlom Štefánikova 7, Nitra, IČO: 36 868 876, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom ul. 29. augusta č. 8 a 10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 37424-2/2017-BA z 18. mája 2017, o kasačnej sťažnosti žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 20. februára 2018, č.k. 19Sa/24/2017-83, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky konanie p r e r u š u j e do rozhodnutia Veľkého senátu správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp.zn. 1Vs/3/2019 ohľadom právnej veci vedenej pod sp.zn. 9Sžsk/94/2018.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) napadnutým rozsudkom z 20. februára 2018, č.k. 19Sa/24/2017-83, postupom podľa § 191 ods. 1 písm. c) a ods. 3 písm. a) zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zrušil rozhodnutie žalovanej č. 37424-2/2017-BA z 18. mája 2017 ako aj rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu Sociálnej poisťovne, pobočka Nové Zámky č. 37307-1/2016-NZ z 19. októbra 2016 a vec vrátil Sociálnej poisťovni, pobočka Nové Zámky na ďalšie konanie. Predmetným rozhodnutím žalovaná ako príslušný odvolací orgán podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 461/2003 Z.z.“) odvolanie žalobkyne v celom rozsahu zamietla a potvrdila prvostupňové správne rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Nové Zámky č. 37307-1/2016-NZ z 19. októbra 2016, ktorým bolo rozhodnuté, že žalobkyni ako samostatne zárobkovo činnej osobe povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie nezaniklo 31. januára 2009, ale 31. decembra 2010.

2. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu preskúmal v intenciách ustanovení § 5 písm. c), § 14 ods. 1 písm. b), § 15 ods. 1 písm. b), § 21 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. a postupom v zmysle právnej úpravy ustanovenej Správnym súdnym poriadkom a dospel k záveru o dôvodnosti podanej žaloby.

3. Krajský súd poukázal na to, že primárnou otázkou, ktorú bolo potrebné v tomto konaní vyriešiť, bola otázka, či žalobkyňa vykonávala v čase od 1. januára 2007 do 31. decembra 2010 činnosť lekárky ako SZČO. Podľa názoru krajského súdu riešeniu tejto otázky správne orgány nevenovali dostatočne dôslednú pozornosť a žalovaná ako odvolací orgán aj napriek skutočnostiam, ktoré žalobkyňa v odvolaní namietala, nezaoberala sa podstatnou námietkou a to, že žalobkyňa v čase od 31. januára 2009 potom, ako podala odhlášku do sociálnej poisťovne, nevykonávala činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba. Túto skutočnosť bolo potrebné dôkladne zisťovať a to ešte predtým, ako žalovaná ako odvolací orgán dospela k záveru, že poistenie u žalobkyne nezaniklo k 31. januáru 2009, ale k 31. decembru 2010, z toho dôvodu, že žalobkyňa mala za roky 2007, 2008, 2009 príjem vyšší, ako umožňoval osobitný predpis. Ak teda príjem žalobkyne za roky 2007, 2008 a 2009 bol vyšší ako zákonom stanovená hranica príjmu podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu, bolo povinnosťou Sociálnej poisťovne, pobočka Nové Zámky zistiť, z čoho vlastne príjmy za tieto roky pozostávali a pokiaľ by mala bezpochyby preukázané, že tento príjem žalobkyňa dosahovala v období, keď vykonávala činnosť ako SZČO a vykonávala tieto úkony v rámci lekárskej praxe podľa § 5 písm. c) zák. č. 461/2003 Z.z., bolo by namieste konštatovanie, že povinné poistenie u žalobkyne neskončilo k 31. januáru 2009. Podľa názoru krajského súdu došlo zo strany správnych orgánov k nesprávnemu výkladu sporného § 5 písm. c) zákona. Pokiaľ by sa správne orgány zaoberali existenciou žalobkyne ako SZČO a posudzovali jej príjem za roky 2007, 2008 a 2009 s dôrazom na to, z akých úkonov a na základe akého výkonu práce dosiahla uvedený príjem, bolo by možné posúdiť správne aj otázku výkladu § 5 písm. c) zák. č. 461/2003 Z.z. Krajský súd z administratívneho spisu zistil, že rozhodnutím zo 16. januára 2009 Nitriansky samosprávny kraj zrušil povolenie č. NI: 2005/105469 zo 14. decembra 2005 na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia - ambulancia všeobecného lekárstva. Žalobkyňa podala 28. januára 2009 registračný list - odhlášku Sociálnej poisťovni, pobočka Nové Zámky s dátumom ukončenia podnikania 31. januára 2009. V konaní nebolo sporné, že od 1. februára 2009 bola žalobkyňa zamestnancom poskytovateľa zdravotníckej starostlivosti Medires s.r.o. K zániku poistenia podľa § 21 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. u SZČO dochádza len v prípade, ak by status SZČO bol zachovaný, čo ale nie je v prejednávanej veci, pretože žalobkyňa už v čase od 31. januára 2009 nevykonávala činnosť SZČO. Krajský súd ďalej poukázal na to, že pre zánik sociálneho poistenia v zmysle § 21 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z.z., je relevantný zánik statusu SZČO a na príjem sa neprihliada. V takomto prípade poistenie zaniká dňom právnych skutočností vymenovaných v § 21 ods. 4, v danom prípade v zmysle § 21 ods. 4 písm. b) zák. č. 461/2003 Z.z. dňom zániku oprávnenia k 31. decembru 2010.

4. Proti rozsudku krajského súdu podala kasačnú sťažnosť žalovaná z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP a navrhla rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Podľa jej názoru krajský súd vec nesprávne právne posúdil.

5. Právne posúdenie relevantné pre rozhodnutie danej veci riešil Veľký senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „veľký senát“) v uznesení z 30. apríla 2019, sp.zn. 1Vs/1/2019. V uvedenom uznesení Veľký senát odpovedal na nastolené otázky nasledovne cit.: „(...)

Odpoveď na 1. otázku - Podľa § 10 ods. 2 zákona č. 578/2004 Z.z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti zdravotníckych pracovníkoch stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov samostatná zdravotnícka prax je poskytovaním zdravotnej starostlivosti v zdravotníckom zariadení, ktoré prevádzkuje iný poskytovateľ na základe povolenia alebo na inom mieste ako zdravotníckom zariadení, a preto licencia L1A nemá charakter oprávnenia na výkon činnosti predpokladaného v § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, keď sama o sebe nezakladá jej držiteľovi aj možnosť vykonávať licencovanú činnosť, ktorú môže vykonávať až na základe dohody /zmluvy/ s iným poskytovateľom.

Pojem samostatná zdravotnícka prax v zmysle § 10 ods. 1 zákona č. 578/2004 Z.z. vykonávaná na základe licencie L1A nie je možné bez ďalšieho stotožniť s pojmom samostatná zárobková činnosť v zmysle § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z.z. a pojem licencia na výkon samostatnej zdravotníckej praxe s pojmom oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu pre účely sociálneho poistenia. Odpoveď na 2. otázku - Povinnosťou Sociálnej poisťovne pri rozhodovaní o vzniku alebo zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia poistenca - lekára, v zmysle §

178 ods. 1 písm. a) bod prvý v spojení s § 21 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov je posudzovať príjmy poistenca - lekára osobitne vo vzťahu k licencií L1A a skúmať, či všetky príjmy vykázané v jeho daňovom priznaní v príslušnom zdaňovacom období sú aj príjmami lekára považovaného za samostatne zárobkovo činnú osobu (SZČO) v zmysle § 5 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z.z.

Odpoveď na 3. otázku - Konanie podľa § 178 ods. 1 písm. a) bod prvý zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov začaté z podnetu organizačnej zložky Sociálnej poisťovne v zmysle § 184 ods. 8 v spojení s § 185 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. nezbavuje Sociálnu poisťovňu povinnosti zabezpečiť účastníkovi konania ochranu jeho oprávnení, ktoré sú konkretizáciou základného práva na inú právnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, prípadne i základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a ktoré mu priznávajú aj medzinárodné zmluvy, ktorými je Slovenská republika viazaná v zmysle čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky.“

6. Senát „9S“ Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa so závermi vyjadrenými v rozhodnutí Veľkého senátu (1Vs/1/2019) nestotožnil a v právnej veci vedenej pod sp.zn. 9Sžsk/94/2018 (týkajúcej sa rovnakej problematiky), sa chce od záverov prijatých Veľkým senátom odchýliť, v dôsledku čoho 24. septembra 2019 uznesením z 23. septembra 2019, sp.zn. 9Sžsk/94/2018, postúpil túto právnu vec na prejednanie a rozhodnutie Veľkému senátu správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky podľa § 466 ods. 3 SSP.

7. Podľa § 100 ods. 2 písm. a) SSP, ak správny súd neurobí iné vhodné opatrenie, môže konanie uznesením prerušiť, ak prebieha súdne konanie alebo administratívne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam na rozhodnutie správneho súdu, alebo ak správny súd dal na takéto konanie podnet.

8. Nakoľko právna vec vedená pod sp.zn. 9Sžsk/94/2018 bola postúpená Veľkému senátu správneho kolégia tunajšieho súdu, pričom sa jedná o obdobnú právnu vec s právnou problematikou totožnou ako je vec žalobkyne (vedená pod sp.zn. 7Sžsk/108/2018) predložená tunajšiemu súdu na rozhodnutie o kasačnej sťažnosti žalovanej, najvyšší súd postupom podľa § 100 ods. 2 písm. a) SSP konanie v predmetnej veci prerušil z dôvodu, že na tunajšom súde prebieha konanie, v ktorom sa riešia otázky, ktoré môžu mať význam pre rozhodnutie kasačného súdu v právnej veci žalovanej.

9. Ak je konanie prerušené, nevykonávajú sa procesné úkony a neplynú lehoty podľa tohto zákona. Len čo odpadne prekážka, pre ktorú sa konanie prerušilo, alebo uplynul čas, na ktorý sa konanie prerušilo, predseda senátu aj bez návrhu uznesením rozhodne o pokračovaní v konaní. Ak sa v konaní pokračuje, začínajú lehoty plynúť znova (§ 100 ods. 3 SSP).

10. Toto rozhodnutie prijal najvyšší súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.